

Mål C-721/21

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

26 november 2021

Domstol som begär förhandsavgörande:

High Court (Irland)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

4 oktober 2021

Sökande:

Eco Advocacy CLG

Motpart:

An Bord Pleanála

Ytterligare deltagare i förfarandet:

Keegan Land Holdings

Sakkunniga:

An Taisce – The National Trust for Ireland

ClientEarth AISBL

[utelämnas]

[nationellt referensnummer]

[utelämnas] [namnet på rättens ordförande]

[utelämnas] [namnen på de parter som angetts ovan samt hänvisning till beslutet om att förordna de två sakkunniga]

[utelämnas]

[utelämnas] [processuella åtgärder vid den hänskjutande domstolen för att meddela beslutet om hänskjutande]

[utelämnas] [identiteten på registratorn vid High Court]

[utelämnas] [förteckning över vittnesmål som avlagts under ed och som lagts fram som bevisning]

[utelämnas] [namnen på parternas ombud]

HIGH COURT

RÄTTSPRÖVNING

[utelämnas] [nationella referensnummer]

I MÅLET ENLIGT SECTION 50 I

PLANNING AND DEVELOPMENT ACT 2000 (2000 ÅRS PLAN- OCH BYGGLAG), I ÄNDRAD LYDELSE,

MELLAN

ECO ADVOCACY CLG

SÖKANDE

OCH

AN BORD PLEANÁLA

MOTPART

OCH

KEEGAN LAND HOLDINGS LIMITED

YTTERLIGARE DELTAGARE I FÖRFARANDET

OCH GENOM BESLUT

AN TAISCE – THE NATIONAL TRUST FOR IRELAND

OCH

CLIENTEARTH AISBL

SAKKUNNIGA

(nr 2)

BESLUT meddelat av [utelämnas] [rättens ordförande] måndagen den 4 oktober 2021

Saken i målet

- 1 Målet avser en ansökan om rättsprövning av giltigheten av ett bygglov som motparten An Bo[utelämnas]rd Pleanála (Nämnden för fysisk planering) (nedan kallad nämnden) beviljade den exploatör som är ytterligare deltagare i förfarandet, avseende ett bostadsprojekt i Trim, grevskapet Meath. Förslaget avser uppförandet av 320 bostäder i Charterschool Land, Manorlands, i närheten av det särskilda bevarandeområdet och det särskilda skyddsområdet för floden Boyne och floden Blackwater.

Bakgrund

- 2 Det förekom ett antal tidigare beslut om avslag på bygglovsansökningar i området. År 2008 avslogs en bygglovsansökan på grund av att det saknades en hållbar dagvattenhantering.
- 3 År 2009 avslogs en bygglovsansökan på grund av utformningens dåliga kvalitet med hänsyn till att området är ett framträdande område i [utelämnas] Trim, en kulturhistorisk stad nära ett område med arkeologisk potential och ett arkitektoniskt bevarandeområde.
- 4 En ytterligare bygglovsansökan avslogs år 2011 på grund av problem med utformningen och slutsatsen att det skulle utgöra ett bostadsprojekt av låg standard.
- 5 Landområdena var ursprungligen detaljplanerade för kommersiell eller industriell användning [utelämnas] men detta ändrades sedan till användning för bostadsändamål.
- 6 Ett förberedande planläggningsmöte ägde rum mellan den ytterligare deltagaren i förfarandet och den lokala myndigheten, Meath County Council (rådet för grevskapet Meath) (nedan kallat grevskapsrådet), den 3 september 2019.
- 7 En första rapport avseende den föregående prövningen av huruvida det är nödvändigt att genomföra en lämplig bedömning utarbetades i november 2019.
- 8 Den 20 december 2019 ingav den ytterligare deltagaren i förfarandet en ansökan om förhandsbesked avseende huruvida projektet skulle utgöra ett strategiskt bostadsprojekt.
- 9 Den 13 februari 2020 höll exploatören ett förberedande planläggningsmöte med nämnden och den 2 mars 2020 beslutade nämnden att ansökan behövde handläggas ytterligare eller ändras.

- 10 Den 7 april 2020 antog National Parks and Wildlife Service (avdelningen för nationalparker samt vilda djur och växter) bevarandemål för det särskilda bevarandeområdet för floden Boyne och floden Blackwater.
- 11 En andra rapport avseende den föregående prövningen av huruvida det är nödvändigt att genomföra en lämplig bedömning utarbetades i juni 2020.
- 12 Den formella bygglovsansökan i förevarande fall ingavs den 8 juli 2020.
- 13 I ritningarna anges att under områdets driftsfas kommer dagvattenavrinningen att samlas under marken i lagringstankar. De kommer att fungera tillsammans med lämpliga anordningar för flödesreglage som kommer att monteras på manhållet för utlopp på varje tank. En bypassavskiljare i klass 1 kommer att installeras på inloppsröret på alla tankar för att behandla dagvatten och ta bort eventuella föroreningar innan vattnet kommer in i tanken och slutligen före uttömning. Vattnet kommer att tömmas ut i en å omkring 100 meter söder om projektet, som är ett tillflöde till floden Boyne.
- 14 Floden Boyne ligger i sig cirka 640 meter norr om projektet. Den hör till det särskilda skyddsområdet för floden Boyne och floden Blackwater (referensnummer 004232) där kungsfiskaren (*Alcedo atthis*) [A229] utgör ett skyddsvärt intresse.
- 15 Det särskilda bevarandeområdet för floden Boyne och floden Blackwater (referensnummer 002299) ligger cirka 700 meter söder om området. Rikkärr [7230], alluviala lövskogar med *Alnus glutinosa* och *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) [91E0], *Lampetra fluviatilis* (flodnejonöga) [1099], *Salmo salar* (lax) [1106] och *Lutra lutra* (utter) [1355] utgör skyddsvärda intressen.
- 16 En rapport avseende den föregående prövningen av huruvida det är nödvändigt att genomföra en miljökonsekvensbedömning (MKB) utarbetades som var daterad i juli 2020 samt en ekologisk konsekvensbedömning som innefattade ett antal förslag till begränsningsåtgärder. En rapport avseende den föregående prövningen enligt livsmiljödirektivet lades också fram, i vilken slutsatsen drogs att det inte skulle ha några konsekvenser för Natura 2000-områden.
- 17 Sökanden och andra organ yttrade sig över ansökan.
- 18 Den 11 augusti 2020 ingavs ett yttrande på An Taisces (The National Trust for Ireland (en irländsk miljöorganisation), som är konsult inom planläggning och den första sakkunniga som har förordnats genom beslut av rätten) vägnar, i vilket de eventuella konsekvenserna för de europeiska områdena framhölls.
- 19 Den 31 augusti 2020 avgav grevskapsrådets verkställande direktör en rapport avseende ansökan.

- 20 [utelämnas] Vad gäller grevskapsrådet, utarbetades en promemoria av den tjänsteman vid grevskapsrådet som ansvarar för kulturarvsfrågor, med rubriken "Comments Screening Statement for Appropriate Assessment and EcIA for residential development Charterschool Land, Manorlands, Trim, Co. Meath" ("Kommentarer till utlåtandet om den föregående prövningen av huruvida det är nödvändigt att genomföra en lämplig bedömning och en ekologisk konsekvensbedömning för bostadsprojektet Charterschool Land, Manorlands, Trim, grevskapet Meath") som var daterad den 30 augusti 2020.
- 21 [utelämnas] Bland de viktigaste påpekanden som gjordes var följande [utelämnas]:
- a) Livsmiljöer i området används inte av skyddsvärda intressen i det därmed förbundna europeiska området.
 - b) Det gjordes inte någon bedömning av omfattningen och den kumulativa påverkan av bortskaffandet av häckar.
 - c) Undersökningsperioden vad gäller fladdermöss avsåg slutet på fladdermössens aktiva säsong och ger inte någon information om fladdermössens vanor under våren när yngelkolonierna är aktiva.
 - d) Förekomsten av fladdermöss dominerades av sydpipistrell och därefter dvärgpipistrell, med en begränsad nivå för andra arter, däribland mindre brunfladdermus och arter inom släktet Myotis.
 - e) Fladdermusgruppen var ett inslag av större lokal betydelse.
 - f) Ett antal begränsningsåtgärder beskrevs i stora drag i punkt 6.1 i den ekologiska konsekvensbedömningen.
 - g) Dessa begränsningsåtgärder bör genomföras under överinseende av en ekolog och fladdermusspecialist med lämpliga kvalifikationer.
 - h) Häckar och träd bör inte tas bort under parningssäsongen.
 - i) Det bör i detalj redogöras för förebyggande åtgärder i miljö- och byggnadsplanen för att säkerställa att främmande invasiva arter inte förs in i området. Dessa åtgärder bör följa dokumentet från den nationella vägmyndigheten (The Management of Noxious Weeds and Non-Native Invasive Plant Species on National Roads, 2010) (Skötsel och förvaltning av skadligt ogräs och främmande invasiva växtarter på landets vägar, 2010) och beakta de riktlinjer för bästa praxis i fråga om skötsel och förvaltning som har utarbetats av Invasive Species Ireland [utelämnas].
- 22 Vad gäller vattenrening, påpekade den [tjänsteman vid grevskapsrådet som ansvarar för kulturarvsfrågor och som hade] utarbetat rapporten att vattnet leds i rör från en tank i området till en å 100 meter söder om området, [och ån] är ett

tillflöde till floden Boyne. Tjänstemannen angav därefter följande: ”med hänsyn till den lämpliga bedömningen[,] bör nämnden förvissa sig om att strategin med en hållbar dagvattenhantering och dagvattenberedning i området är effektiv för att säkerställa att det inte kommer att (direkt eller indirekt) ha någon betydande påverkan på det skyddsvärda intresset i något Natura 2000-område (europeiska områden), vare sig individuellt eller i kombination med några andra planer eller projekt”.

- 23 Rapporten från [grevskapsrådets] verkställande direktör av den 31 augusti 2020 [utelämnas] utfärda[de]s enligt s[ection] 8.5 a i Planning and Development (Housing) and Residential Tenancies Act 2016 (2016 års lag om planläggning och byggande (bostäder) och om hyresbostäder). I avsnitt 7.13 i rapporten [utelämnas] upprepas ordagrant den oro som uttrycktes av den tjänsteman som ansvarar för kulturarvsfrågor.
- 24 Om vi övergår till yttrandet från An Taisce, [utelämnas] som är daterat den 11 augusti 2020 [och som] utarbetades av [utelämnas] D [utelämnas], tjänsteman med ansvar för planläggning och miljöpolitik, påpekades [följande däri] [utelämnas]
- 25 [utelämnas]: ”En å rinner cirka 100 [meter] från områdets gränslinje och den mynnar i floden Boyne. Boyne är inte bara utsett till ett särskilt bevarandeområde och ett särskilt skyddsområde [utelämnas], utan tillhandahåller även dricksvatten till Trim. An Taisce är orolig för att vattenkvaliteten i denna å skulle kunna försämrans som en följd [av] de föreslagna byggarbetena – avsikten enligt planerna är att ha dagvattenbrunnar som leder dagvatten till ån som partiellt skulle filtreras i tankar. Vi noterar att denna å sannolikt är ett lekområde för forell och hävdar att den potentiella ekologiska försämringen av ån inte övervägdes tillräckligt i den ekologiska konsekvensbedömningen.” Det förtjänar även att särskilt påpekas att An Taisces kommentar om att filtreringen endast var ”partiell” inte tycks ha särskilt åtgärdats senare.
- 26 Den 6 oktober 2020 meddelade nämndens inspektör att hon rekommenderade att bygglov skulle beviljas och att hon, till följd av den föregående prövningen av huruvida det är nödvändigt att genomföra en miljökonsekvensbedömning och en lämplig bedömning, drog slutsatsen att en fullständig bedömning inte krävdes.
- 27 Den mall som inspektören använde i bilaga A till sin rapport har ett format för den föregående prövningen av huruvida det är nödvändigt att genomföra en miljökonsekvensbedömning som i materiellt hänseende skiljer sig från bilaga III till MKB-direktivet. Nämnden föreslog (snarast i elfte timmen [utelämnas]) att rubrikerna i bilaga III gick att hitta om man lusläste inspektörens rapport, men rätten kan inte godta detta. Överensstämmelsen mellan bilaga III och inspektörens rapport förefaller att vara alltför oklar.
- 28 Om vi nu övergår till hur inspektören behandlade yttrandena från An Taisce och grevskapsrådet, avser avsnitt 12 i hennes rapport ”bedömning på lämpligt sätt”. I

punkt 12.1 noteras yttrandet om den föregående prövningen. I punkt 12.2 beskrivs projektet och i punkt 12.3 konstateras närheten till europeiska områden och skyddsvärda intressen. I punkterna 12.4 och 12.5 beskrivs bevarandemålen för de europeiska områdena. I punkt 12.6 konstateras lokaliseringen av kungsfiskare längs Boynes och Blackwaters system och det anges att inga livsmiljöer knutna till denna art har identifierats i området. Det påstås att utformningen av dagvattenberedningen tar hänsyn till det föreslagna projektets omfattning och art och det anges att en väg ska byggas [och] användas ”i enlighet med de normala miljöförhållanden som hänger samman med ett bostadsprojekt”. I rapporten görs det gällande att det inte skulle kunna ha någon betydande påverkan på vattenkvaliteten och följaktligen på skyddsvärda intressen i det särskilda bevarandeområdet och det särskilda skyddsområdet.

- 29 Det görs en hänvisning till An Taisces yttrande, varefter inspektören kommenterar följande: ”Forell finns inte förtecknad som ett skyddsvärt intresse i det särskilda bevarandeområdet för floden Boyne och floden Blackwater. Jag anser inte att det kan uppstå någon påverkan på floden Boyne genom några hydrologiska kopplingar via dagvatten, grundvatten och spillvatten och därför kan det inte uppstå någon betydande negativ påverkan till följd av det föreslagna projektet, på grundval av kvalifikationskriterierna för det särskilda bevarandeområdet för floden Boyne och floden Blackwater.”
- 30 Slutsatsen att det inte kan uppstå någon påverkan upprepas i punkt 12.7 med avseende på de båda europeiska områdena och slutsatsen dras i punkt 12.8 att det inte krävs någon ”bedömning på lämpligt sätt” till följd av den föregående prövningen.
- 31 I [inspektörens] rapport föreslås en mängd olika villkor, till exempel [utelämnas] villkor 14 som kräver att den hållbara dagvattenhanteringen ska godkännas av grevskapsrådet, och det går kanske att se något samband mellan vissa av villkoren och vissa av de påpekanden som gjordes, men nämnden och dess inspektör tar inte upp dessa påpekanden i ett uttryckligt och detaljerat resonemang. Till och med kravet att den hållbara dagvattenhanteringen ska godkännas av grevskapsrådet tar inte specifikt ställning till grevskapsrådets påpekande om att nämnden (det vill säga den behöriga myndighet som beviljar bygglov) bör förvissa sig om att systemet är tillräckligt.
- 32 Yttrandena bemöttes således inte individuellt, vilket väcker frågan huruvida den behöriga myndigheten ska ge en uttrycklig och detaljerad motivering som kan skingra alla rimliga tvivel ur ett vetenskapligt perspektiv vad beträffar de planerade byggarbetenas påverkan på det berörda europeiska området, och som uttryckligen och individuellt undanröjer alla de tvivel som i det avseendet har uppkommit under förfarandet för allmänhetens deltagande.
- 33 Den 22 oktober 2020 gav nämnden anvisningar om att bevilja bygglov generellt i enlighet med inspektörens rekommendation och den 27 oktober 2020 beviljades

bygglov formellt genom beslut av nämnden enligt förfarandet för strategiska bostadsprojekt.

- 34 Nämnden angav inte uttryckligen exakt vilka handlingar [utelämnas] som [innehöll] resonemanget vad beträffar miljökonsekvensbedömningen och den lämpliga bedömningen. Avsikten tycks ha varit att inspektörens rapport skulle innehålla detta resonemang, i bilaga A till nämnda handling, och inspektören hänvisade till de rapporter som hade lagts fram av exploatören, vilket antagligen var avsett att utgöra en form av godkännande av detta material.
- 35 [utelämnas] I förevarande mål avser förstahandsyrkandet att beslutet av den 27 oktober 2020 ska upphävas.
- 36 [utelämnas] [åtgärder i förfarandet vid den hänskjutande domstolen]
- 37 [utelämnas] Rätten förordnade att prövningen av målet skulle anstå och i beslutet i målet Eco Advocacy CLG/An Bord Pleanala (nr 1) [2021] IEHC 265 (ej publicerat, High Court, den 27 maj 2021), underkände rätten vissa preliminära invändningar mot ansökan och avlog därefter ansökan i den mån den grundades på nationell rätt [utelämnas] [och] vissa frågor rörande unionsrätten. Rätten beslutade [utelämnas] att hänskjuta de återstående frågorna rörande unionsrätten till EU-domstolen enligt artikel 267 FEUF.
- 38 [utelämnas] An Taise och ClientEarth [utelämnas] [förordnades] som sakkunniga den 27 juli 2021. [utelämnas] [domarens synpunkter på yttrandena]

Relevanta bestämmelser och rättspraxis

- 39 En förteckning över relevanta unionsbestämmelser, internationella bestämmelser och nationella bestämmelser samt rättspraxis anges i bilagan till beslutet tillsammans med webblänkar.

De relevanta grunderna för ansökan

- 40 [utelämnas] [D]e återstående grunderna för ansökan [utelämnas] kan sammanfattas enligt följande:
- a) Nämnden och inspektören beaktade inte i tillräcklig grad de frågor som ska beaktas enligt MKB-direktivet.
 - b) Det anges inte [utelämnas] uttryckligen i exakt vilka handlingar det redogörs för den behöriga myndighetens resonemang.
 - c) Nämnden underlät att uttryckligen behandla alla de specifika rubrikerna och underrubrikerna i bilaga III till MKB-direktivet.
 - d) Nämnden tog felaktigt hänsyn till begränsningsåtgärder vid den föregående prövningen i strid med livsmiljödirektivet.

- e) Nämnden förmådde inte undanröja alla tvivel ur ett vetenskapligt perspektiv vad gäller påverkan på de europeiska områdenas integritet genom att inte behandla de yttranden och de frågeställningar som togs upp i yttrandena från An Taise och grevskapsrådet.

De frågor rörande unionsrätten som uppkommer

- 41 [utelämnas] Rätten anser att sex frågor [utelämnas] som avser tolkningen av unionsrätten och som krävs för att fatta ett avgörande uppkommer till följd av de materiella grunder som har angetts ovan, och rätten anser att det är lämpligt [utelämnas] att hänskjuta en begäran om förhandsavgörande till EU-domstolen enligt artikel 267 FEUF.
- 42 Den ytterligare deltagaren i förfarandet och staten har inte ingett några specifika yttranden för att bemöta de föreslagna frågorna, så rätten återger endast de övriga parternas ståndpunkter nedan.

Den första frågan

- 43 Den första frågan är följande:

Får den allmänna principen om unionsrättens företräde och/eller om lojalt samarbete till följd, antingen generellt eller specifikt på miljörättens område, att när en part inleder ett förfarande för att angripa giltigheten av en administrativ åtgärd genom att uttryckligen eller underförstått hänvisa till en bestämd unionsrättsakt, men inte anger vilka bestämmelser i rättsakten som har åsidosatts, eller inte anger vilken specifik tolkning som innebär att bestämmelserna åsidosätts, ska eller får den behöriga nationella domstolen som pröva denna grund, utan hinder av eventuella nationella processrättsliga regler som kräver att de specifika åsidosättanden som är aktuella ska anges i partens inlagor?

- 44 Sökandens ståndpunkt är att denna fråga helt enkelt ska besvaras jakande. I förevarande fall åberopade sökanden ett argument som avsåg de bedömningar som gjordes enligt MKB-direktivet och livsmiljödirektivet. Sökanden framställde i synnerhet ett argument om underlåtenhet att göra dessa bedömningar tillgängliga. Sökanden framställde ett särskilt argument om att skälen och övervägandena och de frågeställningar som bedömdes inte angavs i beslutet avseende den föregående prövningen av huruvida det är nödvändigt att genomföra en miljökonsekvensbedömning [utelämnas] Det har gjorts gällande att sökanden inte kan fräntas sina rättigheter enligt artikel 11 i MKB-direktivet enbart genom en underlåtenhet att nämna artikel 4 i MKB-direktivet eller artikel 6 i livsmiljödirektivet. Dessa skyldigheter föreligger endast enligt dessa bestämmelser.
- 45 Nämndens ståndpunkt är att nationella domstolar enligt unionsrätten har *rätt* att behandla frågor rörande unionsrätten på eget initiativ eller ex officio under vissa omständigheter, men att de inte är *skyldiga* att göra det. För att avgöra huruvida

utrymmet för skönsmässig bedömning att behandla en sådan fråga ex officio ska utövas, får en nationell domstol med giltig verkan beakta nationella processrättsliga regler som kräver att de specifika åsidosättanden som är aktuella ska anges i partens inlagor, och den domstolen får neka att beakta den aktuella frågan på denna grund.

- 46 De sakkunnigas gemensamma ståndpunkt är att nationella domstolar har *rätt* att behandla frågor rörande unionsrätten på eget initiativ eller ex officio under vissa omständigheter, och att de är *skyldiga* att göra det, när underlåtenhet att göra detta skulle kunna leda till att ett åsidosättande av unionsrätten inte avhjälps. För att avgöra huruvida en sådan fråga ska tas upp ex officio, ska en nationell domstol beakta alla inlagor som parterna har utväxlat. Det ankommer även på den nationella domstolen att skydda parternas rättigheter genom att använda nationella processrättsliga regler för att exempelvis säkerställa att parterna har möjlighet att yttra sig över eventuella frågor som har tagits upp ex officio. När en nationell domstol är skyldig enligt nationell processrätt att behandla en fråga ex officio i förhållande till nationell rätt, måste den även göra detta i förhållande till unionsrättsliga frågor.
- 47 Rätten föreslår att frågan ska besvaras jakande[:]. Enligt unionsrätten i allmänhet är en nationell domstol skyldig att tillämpa den unionsrätt som har åberopats av en part, även om den särskilda bestämmelsen eller tolkningen inte har specifikt åberopats. Ett effektivt genomförande av unionsrätten kräver att den nationella domstolen intar ett extensivt och teleologiskt synsätt på de rättsmedel som föreskrivs i unionsrätten. När ett effektivt rättsmedel åberopas för ett påstått åsidosättande av unionsrätten, och sökanden hänvisar till den specifika unionslagstiftning som berörs, antingen uttryckligen eller underförstått, ska den nationella domstolen vara skyldig att bedöma anmärkningen även om de nationella kraven på yrkanden i vanliga fall skulle kräva att de bestämda lagbestämmelser eller den bestämda tolkning som åberopas anges. Om de nationella domstolarna intog ett sådant synsätt, skulle det markant förbättra unionsrättens tillgänglighet och effektiviteten i de rättsmedel som föreskrivs i unionsrätten, undanröja de tekniska hindren för att få tillgång till unionens rättsmedel som kan uppstå till följd av nationella processrättsliga regler, och det skulle säkerställas att åsidosättanden av unionsrätten inte förblir oavhjälpna under sådana omständigheter. Ett jakande svar på denna fråga skulle markant förbättra i vilken utsträckning unionsrätten i praktiken har blivit en del av medlemsstaternas rättsordning.
- 48 Skälet till att denna fråga ska hänskjutas är att om svaret är jakande, kan sökanden åberopa fler olika grunder för att angripa det omtvistade bygglovet.

Den andra frågan

- 49 Den andra frågan är följande:

Om den första frågan besvaras jakande, får då artikel 4.2, 4.3, 4.4 och/eller 4.5 och/eller bilaga III till MKB-direktivet 2011/92, och/eller direktivet tolkat mot bakgrund av rättssäkerhetsprincipen och principen om god förvaltningssed i artikel 41 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, till följd att det, när en behörig myndighet beslutar att ett förslag till bygglov inte ska underkastas förfarandet för miljökonsekvensbedömning, ska finnas en uttrycklig, separat och/eller specifik uppgift om i exakt vilka handlingar den behöriga myndighetens skäl anges?

- 50 Sökandens ståndpunkt är att svaret på denna fråga är jakande. Alternativt måste skälen och övervägandena tillsammans med de frågeställningar som bedömdes klart och uttryckligen göras tillgängliga för allmänheten. Underlåtenhet att göra detta ger upphov till osäkerhet och förvirring.
- 51 Nämndens ståndpunkt är att det både enligt nationell rätt och unionsrätten inte finns något krav på att det uttryckligen ska anges i exakt vilka handlingar den behöriga myndighetens skäl anges, under förutsättning att skälen lätt går att fastställa utifrån dokumentationen som helhet. Nämnden kommer bland annat att stödja sig på EU-domstolens avgörande i målet Mellor (C-75/08).
- 52 De sakkunnigas gemensamma ståndpunkt är att när en behörig myndighet beslutar att en miljökonsekvensbedömning inte krävs, kräver artikel 4.5 b i MKB-direktivet en separat uttrycklig uppgift om huvudskälen till varför det inte krävs en sådan bedömning. När den uttryckliga uppgiften hänvisar till avsnitt i andra handlingar ska det uttryckligen refereras till dessa hänvisningar[,] alltid under förutsättning att de skäl och de hänvisningar till avsnitt i andra handlingar där skälen anges klart kan identifieras av en genomsnittlig person ur allmänheten som deltar i förfarandet och som inte har några särskilda sakkunskaper i juridik eller miljöbedömning. Motiveringen måste vara tillräcklig för att göra det möjligt för en person ur allmänheten och en nationell domstol att pröva beslutets lagenlighet utan ytterligare förklaringar eller detaljer från den behöriga myndigheten.
- 53 Rätten föreslår att frågan ska besvaras jakande[:] varje beslut avseende en föregående prövning ska åtföljas av uttryckliga, separata och specifika skäl. Även om nationell materiell rätt kan ge beslutsfattare ett stort utrymme för skönsässig bedömning i ett rent nationellt sammanhang vad gäller beslutets utformning, medför en avsaknad av öppenhet vad gäller resonemanget i ett unionsrättsligt sammanhang en betydande urvattning av målen om allmänhetens deltagande och god förvaltningssed som gäller för relevant unionslagstiftning. Det minimiinnehåll som krävs för att säkerställa öppenhet är att den behöriga myndighetens resonemang anges i uttryckliga, specifika och separata ordalag genom hänvisning till identifierade handlingar i vilka ett sådant resonemang anges. Ett förfarande där man kan sluta sig till antagandet [-] utan att det anges uttryckligen [-] att en behörig myndighet har godtagit en handling som har utarbetats av en exploatör, eller en handling som har utarbetats av en annan tjänsteman, eller båda, där den

sistnämnda handlingen eller handlingarna därför underförstått anger det officiella resonemanget (om det antas att det ens går att klart identifiera), skapar utrymme för oenighet vad gäller tolkningen, medför osäkerhet, och saknar tillräcklig öppenhet och tillräckliga processrättsliga skyddsregler. Detta äventyrar ett effektivt genomförande av unionsrätten, särskilt i ett sammanhang där en sökande kan försöka att föra talan mot den behöriga myndighetens beslut. En sådan motiveringsskyldighet är inte på något sätt betungande för den behöriga myndigheten.

- 54 Skälet till att denna fråga ska hänskjutas är att det i det aktuella beslutet inte uttryckligen uppges i vilka handlingar den behöriga myndighetens resonemang rörande miljökonsekvensbedömningen anges. Om det fanns en underförstådd skyldighet enligt unionsrätten att göra det, skulle sökanden vinna framgång med detta yrkande.

Den tredje frågan

- 55 Den tredje frågan är följande:

Om den första frågan besvaras jakande, får då artikel 4.2, 4.3, 4.4 och/eller 4.5 och/eller bilaga III till MKB-direktivet 2011/92, och/eller direktivet tolkat mot bakgrund av rättssäkerhetsprincipen och principen om god förvaltningssed i artikel 41 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, till följd att det, när en behörig myndighet beslutar att ett förslag till bygglov inte ska underkastas förfarandet för miljökonsekvensbedömning, föreligger en skyldighet att uttryckligen ange överväganden avseende samtliga specifika rubriker och underrubriker i bilaga III till MKB-direktivet, i den mån som dessa rubriker och underrubriker eventuellt är relevanta för projektet?

- 56 Sökandens ståndpunkt är att svaret återigen är jakande. Artikel 4.5 b i direktivet har en tydlig ordalydelse. I artikeln anges att ”om det beslutas att en miljökonsekvensbedömning inte krävs, ange huvudskälen till varför det inte krävs en sådan bedömning, med hänvisning till de relevanta kriterier som anges i bilaga III och, om exploatören föreslår detta, ange projektets särdrag och/eller planerade åtgärder för att undvika eller förebygga vad som annars kanske skulle ha utgjort betydande negativ miljöpåverkan”. Denna skyldighet är klar och tydlig och den har inte fullgjorts [i detta fall].
- 57 Nämndens ståndpunkt är att det i artikel 4.3 i MKB-direktivet föreskrivs att vid granskning från fall till fall eller fastställande av gränsvärden eller kriterier ska de relevanta urvalskriterier som fastställs i bilaga III beaktas. Detta innebär inte nödvändigtvis att det krävs att samtliga kriterier i bilaga III uttryckligen identifieras eller förtecknas i förvaltningsbeslutet. Snarare kräver bestämmelsen att den behöriga myndigheten beaktar de relevanta kriterierna, och fastställandet av dessa ska bedömas från fall till fall, beroende på det föreslagna projektet i fråga. När så har skett, finns det inte något krav på att en viss form ska användas

eller på en schablonartad eller automatisk uppräknning av de individuella kriterierna i bilaga III.

- 58 De sakkunnigas gemensamma ståndpunkt är att det i artikel 4.3 i MKB-direktivet föreskrivs att vid granskning från fall till fall eller fastställande av gränsvärden eller kriterier ska de relevanta urvalskriterier som fastställs i bilaga III beaktas. Detta innebär ett krav på att uppgiften om huvudskälen enligt artikel 4.5 b ska identifiera alla de relevanta urvalskriterier som fastställs i bilaga III och ange på vilket sätt de har beaktats. När det i offentliga yttranden har identifierats urvalskriterier som den behöriga myndigheten inte anser är relevanta, ska den behöriga myndigheten ange skälen till att den inte anser att dessa urvalskriterier är relevanta, och sådana skäl [måste] vara tillräckliga för att göra det möjligt för personer ur allmänheten och en nationell domstol att pröva lagenligheten av beslutet avseende den föregående prövningen utan ytterligare förklaringar eller detaljer från den behöriga myndigheten.
- 59 Rätten föreslår att frågan ska besvaras jakande. Öppenhet, allmänhetens faktiska deltagande och principen om god förvaltningssed kräver att alla relevanta rubriker beträffande miljökonsekvensbedömning uttryckligen ska behandlas. Om den behöriga myndigheten anser att en rubrik inte är relevant, men en deltagare i förfarandet för allmänhetens deltagande har gjort gällande motsatsen, ska den behöriga myndigheten uttryckligen förklara med skäl varför rubriken inte är relevant. Ett beslut som inte uttryckligen behandlar rubrikerna i bilaga III på detta sätt överensstämmer inte med principen om god förvaltningssed, skapar ett hinder för ett meningsfullt och tillgängligt deltagande av allmänheten och skymmer den nödvändiga öppenheten i unionsrätten. Ett krav på att behandla varje relevant rubrik, och att ange ett skäl till varför en rubrik som påstås vara relevant inte är relevant enligt den behöriga myndighetens mening, är en mycket lindrig skyldighet och är inte på något sätt betungande för den behöriga myndigheten.
- 60 Skälet till att denna fråga ska hänskjutas är att i formatet för inspektörens rapport[,] som nämnden hävdar kan, enligt unionsrätten, på ett tillåtet sätt tolkas i förening med beslutet, behandlas inte uttryckligen varje specifik rubrik och underrubrik i bilaga III till MKB-direktivet. Om det finns en skyldighet att göra det, skulle sökanden vinna framgång med detta yrkande.

Den fjärde frågan

- 61 Den fjärde frågan är följande:

Ska artikel 6.3 i direktiv 92/43/EEG tolkas så, att vid tillämpningen av principen att det – för att avgöra huruvida det är nödvändigt att senare på lämpligt sätt bedöma konsekvenserna av en plan eller ett projekt för ett berört område – inte är lämpligt att vid den föregående prövningen beakta de åtgärder som syftar till att undvika eller begränsa planens eller projektets skadliga effekter på området, har den behöriga myndigheten i en medlemsstat rätt att beakta de punkter i en plan eller ett projekt som

innefattar avlägsnande av föroreningar som kan få till följd att de skadliga effekterna på det europeiska området begränsas enbart på grund av att dessa punkter inte är avsedda som begränsningsåtgärder även om de får den följden, och att de skulle ha ingått i gestaltningen som standardinslag, oavsett eventuell påverkan på det europeiska område som berörs?

- 62 [utelämnas] Sökanden hävdar att svaret är jakande. Begränsningsåtgärder får antingen till följd att effekterna begränsas eller också inte. Huruvida de är särskilt utformade eller avsedda att begränsa en särskild påverkan på ett område kan inte vara avgörande. Åtgärderna är antingen skyddande eller också inte, och [utelämnas] de kommer antingen att vara effektiva eller också inte. Följaktligen kan de inte uteslutas på grund av att de inte är unika, eller unikt utvecklade, utformade eller tillämpade. Såsom påpekades i yttranden, var de åtgärder som var aktuella i mål C-323/17, *People Over Wind/Coillte Teoranta*, i stor utsträckning standardåtgärder för en hållbar dagvattenhantering, och ändå ansåg EU-domstolen att de var begränsande.
- 63 Nämndens ståndpunkt är att den behöriga myndigheten i en medlemsstat bör ha rätt att beakta särdragen i en plan eller ett projekt som innefattar avlägsnande av föroreningar som kan få till följd att de skadliga effekterna på det europeiska området begränsas på grund av att dessa särdrag
- a) inte är avsedda som begränsningsåtgärder, eller på något sätt syftar till att undvika skadliga effekter på ett europeiskt område, även om de kan anses underordnat få den följden,
 - b) skulle ha införlivats i gestaltningen som standardinslag oberoende av eventuell närhet till, eller påverkan på, ett europeiskt område, det vill säga de utgör så kallade åtgärder för bästa praxis som tillämpas oavsett läge som standardinslag i utformningen av alla sådana projekt.
- 64 De sakkunnigas gemensamma ståndpunkt är att när den behöriga myndigheten i en medlemsstat beslutar huruvida det är nödvändigt att genomföra en lämplig bedömning av konsekvenserna, för ett berört område, av en plan eller ett projekt, är det inte lämpligt att beakta sådana särdrag. Begreppet om vad som är eller inte är en *”åtgärd som syftar till att undvika eller begränsa planens eller projektets skadliga effekter på [ett] område”* (så som det definierades i mål C-323/17, *People over Wind*) ska snarare prövas objektivt, än baseras på en subjektiv avsikt, och är inte avhängigt av att åtgärden särskilt har utformats för planen eller projektet. [utelämnas] [T]ill och med åtgärder för ”bästa praxis” eller ”standardåtgärder”, vilka likväl får till följd att planens eller projektets effekter på ett europeiskt område undviks eller begränsas, utgör åtgärder [utelämnas] som inte kan beaktas med avseende på [en] föregående prövning av huruvida det är nödvändigt att genomföra en lämplig bedömning. EU-domstolen har konsekvent intagit ett försiktigt synsätt i frågan huruvida en plan eller ett projekt kan antas medföra betydande miljöpåverkan, och därför har det satts en försiktighetsribba

för den föregående prövningen i det skedet. Liknande försiktighet och objektivitet borde tillämpas i frågan om vad som utgör ”begränsningsåtgärder” i samma skede.

- 65 Rätten föreslår att frågan ska besvaras jakande. Måttstocken för huruvida åtgärder ”syftar till” att utgöra begränsningar är hopplöst subjektiv. Skyddet för miljön måste främjas genom objektiva kriterier, och det enda objektiva kriteriet i detta fall är huruvida åtgärderna får till följd en begränsning, inte huruvida de syftar till att göra det. Huruvida åtgärderna utgör standard eller ej är inte heller relevant för denna fråga. Ovannämnda synsätt förstärks av försiktighetsprincipen.
- 66 Skälet till att denna fråga ska hänskjutas är att den behöriga myndigheten i detta fall inte ansåg att den hållbara dagvattenhanteringen utgjorde en begränsningsåtgärd, eftersom den inte var avsedd som sådan och eftersom den utgjorde ett standardinslag i sådana bostadsprojekt. Om en åtgärd utgör en begränsningsåtgärd trots dessa omständigheter, skulle sökanden vinna framgång med detta yrkande genom påståendet att begränsningsåtgärder på ett otillåtet sätt beaktades vid den föregående prövningen av huruvida det är nödvändigt att genomföra en lämplig bedömning.

Den femte frågan

- 67 Den femte frågan är följande:

Ska artikel 6.3 i direktiv 92/43/EEG tolkas så, att när den behöriga myndigheten i en medlemsstat, trots de frågeställningar eller farhågor som framförts av expertorganen, är övertygad om slutsatsen, vid den föregående prövningen, att det inte krävs att det genomförs någon bedömning på lämpligt sätt, åligger det myndigheten att ge en uttrycklig och detaljerad motivering som kan skingra alla rimliga tvivel ur ett vetenskapligt perspektiv vad beträffar de planerade byggarbetenas påverkan på det berörda europeiska området, och som uttryckligen och individuellt undanröjer alla de tvivel som i det avseendet har uppkommit under förfarandet för allmänhetens deltagande?

- 68 Sökandens ståndpunkt är att denna fråga ska besvaras jakande [utelämnas].
- 69 Nämndens ståndpunkt är att en behörig myndighet kan vara skyldig att ange specifika skäl som skingrar alla rimliga tvivel ur ett vetenskapligt perspektiv vad beträffar de planerade byggarbetenas påverkan på det berörda europeiska området, och som undanröjer de rimliga tvivel som i det avseendet har uppkommit under förfarandet för allmänhetens deltagande vid den föregående prövningen av huruvida det är nödvändigt att genomföra en lämplig bedömning. Det lämpliga sättet för att undanröja sådana tvivel beror dock på samtliga omständigheter, däribland beskaffenheten på det yttrande som gjorts, graden av vetenskaplig osäkerhet som tas upp i yttrandet och intressentens karaktär och vetenskapliga sakkunskap. Yttranden kan bemötas tematiskt, och det inte finns inte något krav på att förteckna varje yttrande separat och bemöta det individuellt.

- 70 De sakkunnigas gemensamma ståndpunkt är att en behörig myndighet är skyldig att ange tydliga och definitiva resultat och slutsatser som kan undanröja alla rimliga tvivel ur ett vetenskapligt perspektiv vad beträffar de planerade byggarbetenas påverkan på det berörda europeiska området, däribland undanröja rimliga tvivel som i det avseendet har uppstått under förfarandet för allmänhetens deltagande vid den föregående prövningen av huruvida det är nödvändigt att genomföra en lämplig bedömning. I de tydliga och definitiva resultaten måste följande klart identifieras och beskrivas:
- a) Bästa möjliga vetenskapliga kunskap på det område som är relevant för beslutet.
 - b) Bedömningen och analysen av samtliga aspekter av projektet som, i sig eller i kombination med andra planer eller projekt, kan påverka det europeiska området mot bakgrund av dess bevarandemål.
 - c) Resultat och slutsatser till följd av en utvärdering av alla relevanta uppgifter, däribland uppgifter som samlats in under förfarandet för allmänhetens deltagande, mot bakgrund av bästa möjliga vetenskapliga kunskap.
- 71 Motiveringsskyldigheten vid beslutsfattande på miljöområdet uppkommer inte bara som en del av god förvaltningssed, utan utgör även en skyldighet [som åligger] Irland enligt artikel 6.9 i Århuskonventionen.
- 72 Rätten föreslår att frågan ska besvaras jakande. En sådan regel, i den mån den är tillämplig vid den föregående prövningen, skulle vara förenlig med EU-domstolens praxis avseende kravet på att undanröja tvivel ur ett vetenskapligt perspektiv och använda bästa möjliga vetenskapliga kunskap i samband med den lämpliga bedömningen i allmänhet. Kravet att individuellt behandla eventuella tvivel som tagits upp (särskilt [utelämnas] av deltagare med ärligt uppsåt i samrådsförfarandet såsom den förstnämnda sakkunniga) säkerställer öppenhet vad gäller att undanröja tvivel ur ett vetenskapligt perspektiv och främjar god förvaltningssed genom att kräva att den behöriga myndigheten uttryckligen ska överväga och behandla sådana frågor rörande de eventuella konsekvenserna för europeiska områden. Som förevarande mål visar, där det endast i två yttranden faktiskt togs upp frågor som måste behandlas (det ena yttrandet från en konsult, det andra från en lokal myndighet), utgör detta frågor som ställts av enheter som har viss tyngd, och det skulle inte på något sätt ha varit betungande för den behöriga myndigheten att uttryckligen behandla dessa frågor, och genom att göra det skulle myndigheten ha säkerställt båda att livsmiljödirektivet iaktogs men även att det syntes att det iaktogs, vilket därigenom skulle säkerställa öppenhet vid undanröjandet av tvivlen ur ett vetenskapligt perspektiv vad gäller konsekvenserna för europeiska områden.
- 73 Skälet till att denna fråga ska hänskjutas är att den behöriga myndigheten inte uttryckligen behandlade de tvivel som uppstod till följd av yttrandena från

grevskapsrådet och An Taise. Om det fanns en skyldighet att göra det, skulle sökanden vinna framgång med detta yrkande.

Den sjätte frågan

74 Den sjätte frågan är följande:

Om den första frågan besvaras jakande, får då artikel 6.3 i livsmiljödirektivet 92/43, och/eller direktivet tolkat mot bakgrund av rättssäkerhetsprincipen och principen om god förvaltningssed i artikel 41 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, till följd att det, när en behörig myndighet beslutar att ett förslag till bygglov inte ska underkastas förfarandet för att bedömas på lämpligt sätt, ska finnas en uttrycklig, separat och/eller specifik uppgift om i exakt vilka handlingar den behöriga myndighetens skäl anges?

75 Sökandens ståndpunkt är att denna fråga ska besvaras jakande [utelämnas].

76 Nämndens ståndpunkt är att det både enligt nationell rätt och unionsrätten inte finns något krav på att det uttryckligen ska anges i exakt vilka handlingar den behöriga myndighetens skäl anges, under förutsättning att skälen för utgången av den föregående prövningen av huruvida det är nödvändigt att genomföra en bedömning på lämpligt sätt lätt går att fastställa utifrån dokumentationen som helhet.

77 De sakkunnigas gemensamma ståndpunkt är att när den behöriga myndigheten beslutar att ett förslag till bygglov inte ska underkastas förfarandet för att bedömas på lämpligt sätt, ska det finnas en separat uttrycklig uppgift om i vilka handlingar (och i exakta vilka avsnitt i dessa handlingar) som den behöriga myndighetens skäl exakt anges, alltid under förutsättning att de skäl och de hänvisningar till avsnitt i andra handlingar som anger skälen klart kan identifieras av en genomsnittlig person ur allmänheten som deltar i förfarandet och som inte har några särskilda sakkunskaper i juridik eller miljöbedömning. Motiveringen måste vara tillräcklig för att göra det möjligt för en person ur allmänheten och en nationell domstol att pröva beslutets lagenlighet utan ytterligare förklaringar eller detaljer från den behöriga myndigheten.

78 Rätten föreslår att frågan ska besvaras jakande, av motsvarande skäl som dem som gäller den andra frågan avseende behovet av en uttrycklig, separat och specifik uppgift om de handlingar som innehåller skälen till beslutet i samband med en miljökonsekvensbedömning.

79 Skälet till att denna fråga ska hänskjutas är att det i nämndens beslut inte uttryckligen angavs i vilka handlingar resonemanget rörande den föregående prövningen av huruvida det är nödvändigt att genomföra en lämplig bedömning angavs. Om det fanns en skyldighet att göra det, skulle sökanden vinna framgång med detta yrkande.

Beslut

80 [utelämnas]

- a) [utelämnas] Rätten ska vilandeförklara återstoden av målet i avvaktan på ett förhandsavgörande från EU-domstolen.
- b) Följande frågor ska hänskjutas till EU-domstolen enligt artikel 267 FEUF:
- 1) **Får den allmänna principen om unionsrättens företräde och/eller om lojalt samarbete till följd, antingen generellt eller specifikt på miljörettens område, att när en part inleder ett förfarande för att angripa giltigheten av en administrativ åtgärd genom att uttryckligen eller underförstått hänvisa till en bestämd unionsrättsakt, men inte anger vilka bestämmelser i rättsakten som har åsidosatts, eller inte anger vilken specifik tolkning som innebär att bestämmelserna åsidosätts, ska eller får den behöriga nationella domstolen som pröva denna grund, utan hinder av eventuella nationella processrättsliga regler som kräver att de specifika åsidosättanden som är aktuella ska anges i partens inlagor?**
 - 2) **Om den första frågan besvaras jakande, får då artikel 4.2, 4.3, 4.4 och/eller 4.5 och/eller bilaga III till MKB-direktivet 2011/92, och/eller direktivet tolkat mot bakgrund av rättssäkerhetsprincipen och principen om god förvaltningssed i artikel 41 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, till följd att det, när en behörig myndighet beslutar att ett förslag till bygglov inte ska underkastas förfarandet för miljökonsekvensbedömning, ska finnas en uttrycklig, separat och/eller specifik uppgift om i exakt vilka handlingar den behöriga myndighetens skäl anges?**
 - 3) **Om den första frågan besvaras jakande, får då artikel 4.2, 4.3, 4.4 och/eller 4.5 och/eller bilaga III till MKB-direktivet 2011/92, och/eller direktivet tolkat mot bakgrund av rättssäkerhetsprincipen och principen om god förvaltningssed i artikel 41 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, till följd att det, när en behörig myndighet beslutar att ett förslag till bygglov inte ska underkastas förfarandet för miljökonsekvensbedömning, föreligger en skyldighet att uttryckligen ange överväganden avseende samtliga specifika rubriker och underrubriker i bilaga III till MKB-direktivet, i den mån som dessa rubriker och underrubriker eventuellt är relevanta för projektet?**
 - 4) **Ska artikel 6.3 i direktiv 92/43/EEG tolkas så, att vid tillämpningen av principen att det – för att avgöra huruvida det är**

nödvändigt att senare på lämpligt sätt bedöma konsekvenserna av en plan eller ett projekt för ett berört område – inte är lämpligt att vid den föregående prövningen beakta de åtgärder som syftar till att undvika eller begränsa planens eller projektets skadliga effekter på området, har den behöriga myndigheten i en medlemsstat rätt att beakta de punkter i en plan eller ett projekt som innefattar avlägsnande av föroreningar som kan få till följd att de skadliga effekterna på det europeiska området begränsas enbart på grund av att dessa punkter inte är avsedda som begränsningsåtgärder även om de får den följden, och att de skulle ha ingått i gestaltningen som standardinslag, oavsett eventuell påverkan på det europeiska område som berörs?

- 5) Ska artikel 6.3 i direktiv 92/43/EEG tolkas så, att när den behöriga myndigheten i en medlemsstat, trots de frågeställningar eller farhågor som framförts av expertorganen, är övertygad om slutsatsen, vid den föregående prövningen, att det inte krävs att det genomförs någon bedömning på lämpligt sätt, åligger det myndigheten att ge en uttrycklig och detaljerad motivering som kan skingra alla rimliga tvivel ur ett vetenskapligt perspektiv vad beträffar de planerade byggarbetenas påverkan på det berörda europeiska området, och som uttryckligen och individuellt undanröjer alla de tvivel som i det avseendet har uppkommit under förfarandet för allmänhetens deltagande?
- 6) Om den första frågan besvaras jakande, får då artikel 6.3 i livsmiljödirektivet 92/43, och/eller direktivet tolkat mot bakgrund av rättssäkerhetsprincipen och principen om god förvaltningssed i artikel 41 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, till följd att det, när en behörig myndighet beslutar att ett förslag till bygglov inte ska underkastas förfarandet för att bedömas på lämpligt sätt, ska finnas en uttrycklig, separat och/eller specifik uppgift om i exakt vilka handlingar den behöriga myndighetens skäl anges?

BILAGA – RELEVANTA BESTÄMMELSER OCH RÄTTSPRAXIS

Unionsrätt

[utelämnas]

Europeisk rättspraxis

[utelämnas]

14) [utelämnas]

[utelämnas]

28) [utelämnas]

[utelämnas]

Internationell rätt

1) [utelämnas]

2) [utelämnas]

Nationell lagstiftning

1) Planning and Development Act 2000 (2000 års plan- och bygglag), särskilt

a) sections 50, 50A och 50B i 2000 års plan- och bygglag – dessa innehåller de bestämmelser som reglerar de prövningsförfaranden varigenom artikel 11 i MKB-direktivet genomförs.

b) Del X och del XAB – dessa innehåller genomförandebestämmelserna för de bedömningar som krävs enligt MKB-direktivet och livsmiljödirektivet.

[utelämnas]

2) Planning and Development Regulations 2001 (2001 års plan- och byggförordning) (S.I. nr 600 från år 2001), i dess ändrade lydelse, som ytterligare genomför MKB-direktivet och livsmiljödirektivet. <http://www.irishstatutebook.ie/eli/2001/si/600/made/en/print?q=Planning+and+Development+Regulations+&years=2001&search+type=si>

3) [utelämnas]

4) [utelämnas]